

Raspon volumena

Zoran Kuzmanović: 'Tri dimenzije glave' - skulpture

Materijalna suočenja neprestano vode naše opažanje. Tako biva i u deonicama savremene umetnosti prostiranja, gde se neočekivani tragovi i prisustva naslojavaju, prepliću i, pokatkad umetničkim zahvatom znalački preobražavaju. Liveni aluminijum, spojevi pravaca kontura samog ljudskog tela, kao i razmera velikog i umanjenog, naglašeno uvećanog, ali i pretećeg definišu oblike postojanja ljudske individue. Civilizacija stiskanja i besomučnog gomilanja učinila je veliki udar na formaciju, vrednovanje i doživljavanje trodimenzionalnih rešenja. Količina životne radosti, uočljivo retke i željene pojave, kao i preplavljujućeg očajanja nameću se, doslovno po pravcima svega što se odvija u razvojnim linijama izmena društava, pitanja slobode i za umetnost presudnog polja dejstva vlastite izražajnosti.

U parametrima antropometrije, vrsta rastojanja i mere se nametnula od samih početaka kreacije principa bića. Ezgistencijalna prostiranja i načela kao što se egipatska komunikacija ideogramskim jezikom kretnji postavila upućuje i na prve vrste civilizacijskog kodiranog rečnika listanja, dovodjenja u kontekst i poimanja. U tom svodjenju funkcija verskog nasledja, pitanja protoka vremena, funkcionalnog mesta u životu i javnoj sferi zauzimala je raznolike nivoe otiska iz stvarnosti. Skulptura oslobodjenog gesta, a ponegde i ekspresivna svedenost materijala, artikuliše pravce ne samo dočaravanja mesta, bića ili datog postojanja u shvatljivom prostoru. Bivajući svojstvo skulpture, ta sloboda hegesta upušta se u razdaljine i zauzima pravce, pokatkad pomera stavove i kanone datih odnosa, formalne statike i gravitacionih iznenadjenja. Otud se u svojoj vajarskoj perspektivi Zoran Kuzmanović odredjuje kao stvaralac naglašene stereometrijske razigranosti.

Njegova vizuelna i morfološka sintaksa autorske samoće i izrade pronosi izrazito savremenu dimenziju ideogramskih čitanja, praćenja konture i otvora čula kojima se ljudsko lice, portret, odnosi figure slično kao i rečenice ostvaruju u predmetnosti trodimenzionalnog mesta.

Pružanje koje se razvija, ali i sagledava odnosima dimenzija samih skulptura i njihove teksturalnosti u ambijentu mesta upućuje i na procesualnost slaganja materijala. Uključeni su tu svakako livnički pravci zagrevanja, hladjenja i učvršćenja, ali i novosti koje ne zaobilaze senzibilni registar: od postupka prodenutosti, ušivanja i spoja, gde mekani materijali u vezanosti s metalom remete jezik pra energije tri dimenzije likovnog roda skulpture.

Etape nastanka mora da imaju svoju dovršenu materijalno stegnutu autentičnost postupka livenja, nudeći odgovarajući doziv ili uzvratnu vezu. U sklopu približenja dela iz različitih etapa i prizora galerijskih oscilacija, nastaje vidljiva putanja u kojima se dimenzionalnost glave sa svim paradoksima forme, unutrašnjosti, granice i bordure nudi u emisiji stvorene morfologije vajarskog rada. Susret društvenih okolnosti i pukog postojanja autorske svesti omogućuje i sugestiju približno hidraulične napetosti i riskantne ubrzane naracije samih obrisa takvih prisustva 'glave' sa svim čulnim izvodima sugerisanih usana, ušnih školjki, noseva i obima vrata. Taj zahvat nije bez razloga prepušten napetosti tretmana celine, gde se i doslovno, sama antropometrija posetioca odvija u igri postojanosti za galerijski razmeštaj sakupljenih, približenih i premijernih dela u ambijentu Galerije savremene umetnosti u Smederevu.

Zapremina izlagačkog mesta uključila je tri velike skulpture s rasponom oko dva metra, četiri glave dimenzija oko 60 santimetara, odabrane male skulpture kao i zidni reljef u razmeštaju koji poziva na svojevrsno promičuće putovanje ambijentom. Razmaci i udaljenosti ne dosledno

strukturišu određene lokacije za svaku od skulptura, njihove visinih i postamenata već ostvaruju apogiju umeća koja bez izgovorenih reči rezonansom svojih specifičnih težina i tekstura uredjuje stabilnu materijalizaciju izmaknutih i odigranih događaja.

Rezonansa takvog morfizma (*morphic resonance*) je odraz strujanja i fizičke tangente frekvencije uspostavljene u vibrantnosti prostora prirode i nauke o životu. Ova autohtonost navodi na fascinaciju svetova dodira iz savremene skulpture i suštine fizičke predmetnosti, po kojoj se ukazuje na osnove pružanja memorije u prirodi. Time, moguće je sudeluju interne veze između organizama i kolektivnog pamćenja oblika i sličnosti u ukupnom sistemu prirode i ljudskog prisustva. Tehnološki pravac livenja i odnos ka ispunjenom prostoru je sadržalac, ali i nosilac zaokuženog praznog mesta ukupnog dejstva, a što je učinilo da delo odzvanja i kao svedočanstvo. Putanja umetnikovog iskustva odvodi ka potencijalima drugih dimenzija, gde materijalnost metala u prostoru odaje prirodu rešetke i zvučanja, a sam liveni aluminijum postaje vid kristalizacije otpočetog biologizma, asocirane forme očvrsljih ostataka, ne samo anatomije već i u njoj uključenih prošlih i upamćenih zbivanja, prisustva i isto tako aktuelnih i prošlih života.

Izložba 'Tri dimenzije glave' dejstvuje kao ogledno polje za prizivanje fizičkih i anatomskih tragova kakvi mogu biti šaka ili svakako kontura i zapremina glave sa svim čulnim receptorima i sastojcima. Posredovanje na taj način izvedenih raspona materijala u rezonansi odvija se kao iskliznuće, a novi ideogrami upisanih i odlivenih delova stvaraju mrežu nalik na neuralnu analizu i šifrovane sabiranja. Za tako profilsanu umetničku skulpturu situacija je incidentna budući da povezuje situaciju rizične statike, nagiba, prevedenih elemenata i onih, odvajkada u prirodi discipline naglašavane etape ispunjene materije i u njoj sadržane praznine. Umetnikova imaginacija

i refleks prate takve selidbe, aktivirajući princip ubrzane naracije, moguće vlastitih anegdota, referenci iz nasledja ili uvećane senzacije iz suštinski izvedenih čula. Fantazija same skulpture je time zasnovana na koincidencijama ekspresivne fiksacije, pa se trenuci života i postojanja treperavo vraćaju u nove sastojke preoblikovanja. Uvodjenje mekih materijala kao što su tkanine, odredili su poimanje skulpture u proširenom polju, i podarile vrste senzibilnih registara kakvi su domašaji izmena u britanskoj savremenoj skulpturi preneli u časove pamćenja anatomije i ljudske kretnje. Ponesenost takve nekrivene duhovitosti rukopisa i celine ne uklanja skulpturu i njen teren u zasebnu regiju, rezervisanu jedino za stvaraoca. Stapanje poetičnih tema u savremenoj umetnosti su javnu ili pretežno indirektno angažovanu skulpturu, pa čak i spomenik pokazali autentično opravdanim. Isto važi i za stvaralačku putanju tehnike i pristupa Zorana Kuzmanovića i njegovih tematizacija. S brižljivom zagledanošću on je stvorena opažajna i iskustvena dejstva odmakao od rigidnih zaključaka, osvojivši novu teritoriju umetničke slobode, vezujući pri tom famozni preširoki raspon pojavnog sveta u značenjski doživljaj.

Nikola Šuica